

Чемерська В.В.

Національний авіаційний університет,
Київ

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПАМ'ЯТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Щоб піднятися на вищий ступінь розвитку, кожна людина має засвоїти знання про навколишній світ, оволодіти правилами поведінки, набути певних вмінь та навичок. Все це пов'язано з роботою пам'яті. Тому пам'ять є основною психічною діяльністю кожної людини і однією з цінних властивостей людського життя. Без неї неможливе нормальне функціонування. Всілякі інстинкти (природжені і придбані механізми поведінки) є не що інше, як збережений, переданий в спадок або такий, що набувається в процесі індивідуального життя досвід.

Розвиток людини як особистості, ускладнення її поведінки і поступове збагачення її діяльності відбувається за рахунок нагромадження життєвого досвіду. Тому формування досвіду було б неможливе, якби думки, знання, відчуття, переживання безслідно зникали. Будучи найважливішою характеристикою всіх психічних процесів, пам'ять забезпечує єдність і цілісність особистості людини. Пам'яттю називають процеси запам'ятання, збереження, відтворення і забування різноманітного досвіду.

Пам'ять є складним процесом, тому існують значні індивідуальні відмінності у пам'яті людей. Виокремлюють дві групи індивідуальних відмінностей в пам'яті: відмінності в продуктивності запам'ятовування (загальними характеристиками продуктивності процесів пам'яті є: обсяг, швидкість, міцність, точність відтворення, тривалість зберігання, готовність до відтворення збереженої інформації); відмінності так званих типів пам'яті (тип пам'яті визначається тим, як людина запам'ятовує матеріал (на слух, зір, користуючись рухами)).

Люди ще в старовинні часи звертали велику увагу на значення пам'яті в їхньому житті. Проте роль пам'яті в різних видах діяльності є неоднаковою. Успішність запам'ятовування і відтворення знань, умінь та навичок школярів та студентів у навчальній діяльності залежить від інтересу до роботи, від усвідомлення їх мети, емоційного ставлення, мотивації тощо. В навчальній діяльності у дітей особливо яскраво проявляється вплив інтересу на продуктивність запам'ятовування. Відомо те, що багато школярів засвоюють навчальні предмети по-різному. Це

пояснюється не різною пам'яттю дітей, а різним інтересом до тих чи інших навчальних предметів.

Отже, продуктивність та характер пам'яті пов'язані з особливостями розвитку особистісних якостей школярів та студентів. Вони свідомо регулюють процеси своєї пам'яті й керують ними, виходячи з тих цілей і завдань, які вони ставлять у навчальній діяльності. Проте пам'ять – це здібність не природжена, тому її можна удосконалювати для успішного освоєння нового навчального матеріалу.

*Науковий керівник: Семиченко В.А,
д-р психол. наук, професор*